

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih ... 25.4.2018 ...
Sayı ... 1844

16 / 2802

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde özellikle son 10 yılda hızla artan ve yüzbinlerce insanın mağduriyetine yol açan dolandırıcılık vakalarının sosyolojik, psikolojik, ekonomik, siyasal, kültürel ve hukuki açıdan araştırılması ve ülkemizi dolandırıcılık cenneti haline getiren bu iklime karşı gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Haydar HAKVERDİ
Ankara

Ali YİĞİT
İzmir Milletvekili

Kann Arslan
Denizli
İgder

Kadim Durmaz
Tokat
Oruçsal ADİBÜZÜCÜ
İstanbul

Hayati Telen
Samsun

Verdi Gündoğdu
Kırşehir

Barış YARAKAĞAS
İSTANBUL

Ömer Fethi Göner
Kocaeli

Kemal Zeybek
Samsun

Ceyhan İRGİL
Bursa

Bulent Belitay
Giresun

Abdullah Kaya
Bursa

Abdullah Kaya
Kırşehir

Serkan Topal
Hertay

GEREKÇE

Ülkemizde son yıllarda gerek kitlesel gerekse bireysel anlamda dolandırıcılık olaylarında büyük bir artış yaşanmakta, bunun sonucunda yüzbinlerce insan mağduriyet yaşamaktadır. Özellikle son on yıl içerisinde teknolojinin daha erişilebilir olması ve aynı oranda iletişim araçlarının ve yöntemlerinin çeşitliliğinin artmasından dolayı, toplum bu gelişmeleri takip edemez hale gelmekle birlikte, getirdiği risklerin de farkında varamamaktadır. Ayrıca cezai yaptırımın caydırıcılıktan uzak olması, hukuki açıklık ve denetim eksikliğinden dolayı Türkiye adeta dolandırıcılık cenneti ülkesine dönüşmüştür. Jandarma Genel Komutanlığı'nca 2016'da yayınlanan ve bu konuda bir ilk olan araştırmaya göre Türkiye'de 2010 – 2014 yılları arasında 4 yıl içerisinde 447 bin 656 dolandırıcılık olayının meydana geldiği, bu suçun en fazla kamudan haksız çıkar sağlama yoluyla işlendiği belirtilmiştir. Yazılı ve görsel medyada yer alan haberlerde göz önüne alındığında aradan geçen 3 yıl içinde bu sayının katlanarak arttığı ve mağduriyetlerin ciddi bir şekilde toplumsal vakaya dönüştüğü açıktır. Akıllı telefon ve mobil cihaza sahip olma oranının yüzde 95, dizüstü bilgisayar kullanımı oranının yüzde 85 olduğu ülkemizde, teknolojinin sunduğu fırsatların aynı zamanda riskleri de içinde barındırdığı ve dolandırıcılık konusunda akla hayale gelmeyecek yöntemlere kapı açtığı gözlemlenmektedir. Dr. Jandarma Yüzbaşı Abdurrahman Yılmaz'ın Türkiye'deki dolandırıcılık yöntemleri ile ilgili hazırladığı araştırmaya göre ülkemizde yapılan dolandırıcılıklar ve oranları şu şekilde sıralanmaktadır:

- Kamudan haksız menfaat (Yüzde 18.5),
- Sosyal mühendislik/senaryo (Yüzde 16.5),
- Kapıdan satış (Yüzde 12),
- Sözde fırsat yatırımı: (Yüzde 9),
- Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) Dolandırılması (Yüzde 8.5)
- Evlendirme veya evlenme yoluyla dolandırıcılık (Yüzde 6.5)
- Satış işlemlerinde dolandırıcılık (Yüzde 6) / Çek ve senet değerli kağıt (Bilet vb.) ile dolandırıcılık (Yüzde 5),
- Ön ödeme ile dolandırıcılık (Yüzde 3.5),
- Büyü, muska (Yüzde 2.5)
- Kendisine ait olmayan yeri/malı satma/kiralama (Yüzde 2.5),
- Kimlik ve kredi kartı dolandırıcılığı (Yüzde 2),
- Sigorta (Yüzde 1.5),
- Para toplama (Yüzde 1.5),
- Diğer yöntemler (Yüzde 4.5).

Dolandırıcılığın bu kadar yaygınlaşması ile ilgili yapılan değerlendirmelerde ise ana başlıklar halinde şu görüşler öne çıkmaktadır:

- Toplumsal değerlerin çözülmesi sonucu bireyin ahlaki yapısındaki çöküntü.
- Ülkelerin ekonomik gelişmişlik durumu ve çabuk köşe dönme güdüsü.
- Çalışarak, emek harcayarak para kazanma umudunu kaybedenlerin, hemen zenginleşme arzusu.
- Korku iklimi, güvensizlik ortamı ve rıza kültürü.

Ülkemizdeki dolandırıcılık vakalarının toplumsal bir sorun olarak karşımıza çıkmasında uygulanan yöntemler kadar kitle psikolojisi ile kurumlar ve değerler üzerinde yaratılan zafiyetin de büyük rolü bulunmaktadır. Bunun en çarpıcı örnekleri ise Titan saadet zinciri, Çiftlikbank ve telefon yöntemiyle yapılan dolandırıcılıklardır. Sayıları yüzbinlere varan saadet zinciri şeklindeki dolandırıcılıkların yanı sıra eğitilmiş insanları dahi ağına düşüren telefon ve internet dolandırıcılığı ülkemizdeki dijital dolandırıcılık yöntemlerinin en başında gelmekte ve en çok mağduriyet yaratan yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Kendisini polis, hakim, savcı gibi çeşitli ünvanlarla tanımlayarak şantaj yoluna başvuranların yanı sıra veri tabanlarından ele geçirdikleri kart numaralarıyla havale, eft gibi işlemleri öne sürerek para isteyenler ile kredi kartı şifresini ele geçirmeye çalışanlara karşı bir an gösterilen boşluk, şaşkınlık ve zafiyet dolandırıcıların ekmeğine yağ sürmektedir. Dolandırılan kişiler ise hak arama yolları açık olmasına karşın önleyici düzenlemelerin eksikliği, cezaların caydırıcılıktan uzak olması ve denetim yetersizliği nedeniyle bir sonuç alamamaktadır.

